

Structuras cumpetitivas e repartiziun da las
incumbensas en il turissem grischun

Lescha davart las taxas turisticas

Missiva da la regenza al cussegl grond
carnet nr. 13/2011-2012
(remplazza carnet nr. 1/2011-2012)

Resumaziun

Favrer 2012

1. Refurma dal turissem grischun

Il turissem è il motor principal. Il turissem grischun vala sco motor principal da l'economia publica dal Grischun. La part dal turissem vi da la part dals exports da l'economia publica dal Grischun importa circa 55 pertschient ed è uschia cleramain pli gronda che quella da l'industria u che quellas dals auters servetschs.

Per pudair mantegnair l'urbanisaziun decentralisada en il Grischun e per pudair garantir il bainstar en l'entir chantun, sto l'economia dal Grischun sa sviluppar cun ina dinamica sumeglianta a quella da l'entira Svizra. In'ulteriura differenza tranter las creschientschas economicas chaschunass senza auter consequenzas negativas (mancanza da perspectivas da gudogn, regress da la populaziun).

Sin fundament da las frequenzas regressivas ha il turissem grischun pers 4'000 plazzas da lavur (equivalenzas da plazzas a temp cumplain) da l'onn 1990 fin l'onn 2005. Er areguard il dumber creschent da concurrents en Svizra ed a l'exteriur ha el pers. La prosperitad ch'è resultada principalmain da la conjunctura e che ha durà fin l'onn 2008 è puspè vegnida franada ils ultims dus onns pervia dal svilup economic difficil sin l'entir mund. La refurma dal turissem grischun dat la direcziun per ch'il Grischun possia franar il trend negativ en il turissem e profitar dal potenzial da creschientscha dal turissem internaziunal.

Cumpetitiv grazia a la repartiziun da las incumbensas ed a l'adattaziun structurala.

Cun ina clera repartiziun da las incumbensas, cun structurass effizientas, cun in marketing ch'è drizzà sin l'attracziun da novs giasts e cun ina finanziaziun solida procura la refurma dal turissem grischun ch'il turissem en il Grischun daventia pli cumpetitiv sin plaun internaziunal. Las passa 90 organisaziuns turisticas vegnan unidas ad organisaziuns per la gestiun da destinaziuns (OGD) efficacias ed ad organisaziuns turisticas regiunalas (OTReg). Las OGD e las OTReg surpiglian la direcziun en l'elavuraziun dals martgads principals, Grischun vacanzas (GRV) quella da tsherts martgads che ston anc vegnir preparads e dals martgads futurs. Iniziativas che accumpognan la refurma e che vegnan sustegnidas dal chantun èn la plattafurma turistica electronica, la controlla da l'effect cun agid da la balanced scorecard (BSC), la strategia da la marca incl. la marca graubünden sco er la strategia per in turissem che s'accorda cun la natira e cun la cultura. Grazia a la refurma dal turissem vegnan meglieradas las cundiziuns generalas che augmentan las activitads d'interprendidra u d'interprendider e la qualitat en il turissem.

Promoziun dal turissem en il Grischun. Ils onns 2000 fin 2010 ha il chantun Grischun investì passa 83 milliuns francs en infrastrukturas turisticas, en projects turistics ed en Grischun vacanzas. Cun la refurma dal turissem grischun fa el dapi l'onn 2006 er valair sia influenza sin las premissas structuralas ed impunda per quai tut en tut 18 milliuns francs ils

onns 2006 fin 2012. La confederaziun sustegna questa midada da structura supplementarmain cun 2 milliuns francs.

2. Taxa turistica grischuna

En il rom dal project da refurma "Structuras cumpetitivas e repartiziun da las incumbensas en il turissem grischun" èsi er previs da concepir da nov la finanziaziun dal turissem. Per finanziair il svilup ed il marketing turistic intermanaschial duai vegnir introducì in sistem da finanziaziun chantunal. Perquai ch'il niz dal marketing turistic na resulta betg tar las organisaziuns turisticas, duain tut las giudidras e tut ils giudiders da la valurisaziun turistica vegnir integrads en la finanziaziun dal turissem. Las leschas communalas vertentas per incassar taxas da cura e taxas per promover il turissem duain vegnir remplazzadas tras la nova lescha davart las taxas turisticas. La nova concepziun da la finanziaziun vala sco mesira centrala per realisar cun success la refurma dal turissem. Questa refurma vul rinforzar l'entira regiun turistica e betg mo singulas vischnancas. La lescha davart las taxas turisticas (LTT) vegn per quest intent a proponer d'introducì ina taxa turistica chantunala. Las passa 100 differentas leschas communalas (taxas da cura e taxas per promover il turissem) vegnan remplazzadas tras ina lescha chantunala.

Consultaziun. Il departament d'economia publica e fatgs socials ha elavurà l'onn 2009 in sboz d'ina lescha davart la finanziaziun da las organisaziuns turisticas (LFOT) sco er in sboz d'ina lescha davart l'armonisaziun da la finanziaziun dal turissem (LAFT). Il 1. da december 2009 ha cumenzà la consultaziun che ha durà fin ils 31. da mars 2010. La LFOT è en sasez vegnida beneventada ed approvada per gronda part. La LAFT n'è betg vegnida giuditgada d'esser ina buna alternativa per la lescha davart la finanziaziun da las organisaziuns turisticas. En spezial las organisaziuns turisticas, dentant er diversas vischnancas e federaziuns sco er gruppas d'interess beneventan ina regulaziun chantunala da la finanziaziun dal turissem en il Grischun. Da differentas varts èsi dentant vegnì reclamà ch'il sboz da la LFOT resguardia memia pauc ils basegns regionalis e l'autonomia communal. La concepziun da la lescha davart la finanziaziun da las organisaziuns turisticas preveseva plinavant uscheditgas regiuns che han la funcziun da furnituras da prestaziuns preliminaras. Igl è vegnì proponì ch'ina part dals retgavs da las regiuns che han la funcziun da furnituras da prestaziuns preliminaras vegnia assegnada ad in fond per projects turistics d'interess surregional. En la lescha davart las taxas turisticas vegni dentant renunzià da duvrar la noziun da regiuns che han la funcziun da furnituras da prestaziuns preliminaras.

Nov model da finanziaziun. Il giast na s'orientescha betg a cunfins communalis, mabain a spazis da divertiment, a products attractivs ed a marcas turisticas. Las novas structuras turisticas cun OGD e cun OTReg tegnan quint da quest fatg, la finanziaziun dal turissem

vertenta che enconuscha taxas da cura e taxas per promover il turissem e ch'è reglada sin plaun communal na tegna dentant betg quint da quest fatg per la gestiun da las organisaziuns turisticas. La nova taxa turistica s'adatta, sco soluziun chantunala da la finanziaziun, a las pretensiuns da las novas structuradas turisticas regionalas. Uschia daventi pussaivel da duvrar ils meds finanzials per il svilup turistic e per il marketing, da simplifitgar l'execuziun e d'eliminar la distorsiun da concorrenza intrachantunala per interpresas pervia da las differentas grevezzas che resultan tras las taxas actualas per promover il turissem.

Co funcziuna la taxa turistica? La taxa turistica serve a finanzia il marketing turistic intermanaschial ed a sviluppar il turissem en las destinaziuns. Ella sa basa sin il gudogn turistic direct ed indirect, respectivamain sin la valurisaziun turistica che las giudidras ed ils giudiders realiseschan directamain u indirectamain cun il turissem. Obligadas da pajar la taxa turistica èn tut las personas giuridicas sco er tut las personas cun in'activitad independenta che han lur domicil, la sedia ubain in lieu da lur manaschi u ina da lur filialas e chaussas sumegliantas en il chantun. Questa taxa ston er pajar las proprietarias ed ils proprietaris, las giudidras ed ils giudiders sco er las personas cun dretg d'abitar per chasas e per abitaziuns da vacanzas utilizadas sez. L'autezza da la taxa sa drizza tenor il niz che resulta dal turissem. En branschas che realiseschan grondas parts da lur svieuta cun il turissem è quel natiralmain pli grond che en branschas che realiseschan mo pitschnas parts da lur svieuta cun il turissem. L'autezza da la taxa turistica è graduada tant tenor branschas sco er tenor regions. Quai vul dir che las tariffas da taxa en vischnancas cun in turissem intensiv èn pli autas che en vischnancas ch'èn main ferm dependentas dal turissem. Branschas ch'èn main ferm dependentas dal turissem han ina grevezza main accentuada che branschas ch'èn dependentas dal turissem. En la lescha davart las taxas turisticas fixescha il chantun l'autezza da la taxa turistica simpla. La taxa turistica vegn incassada da la vischnanca.

Utilisaziun dals meds finanzials en las destinaziuns. Ils meds finanzials che vegnan incassads da las vischnancas d'ina region cun la taxa turistica vegnan impundids en la medema region turistica per il marketing turistic intermanaschial e per il svilup turistic. La responsabladad per il svilup turistic cumplessiv d'ina vischnanca ha la vischnanca sco tala. Las vischnancas fixeschan a tge OGD resp. a tge OTReg ch'ellas vulan affidar da realisar in marketing turistic e fan ina cunvegna da prestaziun per quest intent. Vi da las ulteriuras contribuziuns chantunalas per promover il turissem sin basa da la lescha per il svilup economic na sa mida nagut cun l'introducziun da la lescha davart las taxas turisticas. Il chantun prevesa da pajar meds finanzials supplementars da promoziun per projects turistics d'interess surregional, uschia che ses engaschament en il sector da la promoziun dal turissem vegn intensivà anc ina giada.

Calculaziun da la taxa turistica. L'autozza da la taxa sa drizza tenor la valurizaziun turistica resp. tenor il grad dal niz turistic e consista d'ina pauschala da basa da maximalmain 300.– francs (previs èn 150.– francs) sco er d'ina part variabla. Sin fundament da retschertgas scientificas vegn attribuì a 26 branschas definidas in factur ch'è conform a lur intensità da valurizaziun. Las vischnancas dal Grischun vegnan repartidas en sis classas da taxa, tut tenor lur dependenza dal turissem. La tariffa da taxa che resulta da quai vegn multiplitgada cun la summa dals salaris tenor la AVS. Quai dat alura la part variabla da la taxa turistica (senza pauschala da basa). Tar las interpresas d'alloschament professiunalas vegn ultra da quai resguardada la capacitad d'alloschament (p.ex. taxa per chombra da giasts en l'hotellaria) en la part variabla da la taxa turistica. Las proprietarias ed ils proprietaris resp. las giudidras ed ils giudiders sco er las personas cun dretg d'abitar en chasas u abitaziuns da vacanzas utilisadas sezzas vegnan engrevgiads sin basa dal dumber dals meters quadrats da surfatscha d'abitar netta. Quai correspunda da princip a la pauschala da taxas da cura obligatorica che vegn incassada oz en bliers lieus. Las tariffas da taxa sin la summa dals salaris tenor la AVS e la capacitad èn different autas tut tenor la dependenza dal turissem u la regiun turistica (sis classas da taxa). Elavurond la taxa turistica èsi vegni resguardà ch'ins possa far diever da las datas existentas cun exequir la taxa turistica e che las grevezzas administrativas per las interpresas e per las proprietarias ed ils proprietaris d'abitaziuns da vacanzas sajan uschè pitschnas sco pussaivel.

Dotaziun cun meds finanzials per destinaziun. Cun ils retgavs spetgads or da la taxa turistica stattan a disposiziun a la gronda part da las vischnancas e pia er a las OGD ed a las OTReg dapli meds finanzials sco fin ussa. En regiuns turisticas, nua ch'i vegnivan incassadas fin ussa taxas sproporzionadas (taxas da cura e taxas per promover il turissem) pervia da la purschida generala sco er pervia da las purschidas dad all inclusive, èsi necessari d'adattar l'autozza da la taxa sin plaun regional e communal. Cun permetter supplements sin la taxa turistica simpla poi vegnir tegnì quint da tals basegns en singulas regiuns turisticas. La lescha davart la taxa turistica prevesa che las vischnancas sa mettian d'accord entaifer ina regiun turistica davart il basegn da meds finanzials e ch'ellas resguardian quai en la vischnanca cun fixar il supplement u la reducziun sin la taxa turistica simpla.

En total duain star a disposiziun cun la taxa turistica simpla (senza resguardar supplements e reducziuns da las vischnancas) annualmain circa 61.5 milliuns francs per financiar il svilup turistic sco er il marketing turistic intermanaschial. Quai èn circa 3.5 milliuns francs dapli che cun las taxas da cura e cun las taxas per promover il turissem vertentas. Uschia po vegnir

creada la basa finanziaria necessaria per che las organisaziuns turisticas e las vischnancas possian ademplir lur incumbensas en moda efficazia.

Supplement u reducziun da las vischnancas. En la lescha davart las taxas turisticas vegnan fixadas las premissas per in supplement u per ina reducziun sin la taxa turistica simpla. La cumpetenzza da fixar ils supplements u las reducziuns (sco part da la suveranità fiscal) han las vischnancas. Perquai che incumbensas turisticas vegnan schliadas en il cas ideal sin plaun regional, han las vischnancas d'ina regiun turistica (territori geografic da cumpetenzza d'ina OGD u d'ina OTReg) ina gronda impurtanza en la realisaziun pratica. In supplement sin la taxa turistica simpla duai garantir ils basegns locals da vischnancas (en spezial en il sectur da l'infrastructura) sco er ils basegns d'organisaziuns turisticas (p.ex. cartas da giasts, purschidas dad "all inclusive", concepziun da products, marketing e.u.v.). Il supplement che vegn fixà individualmain da mintga vischnanca resguarda pia il basegn da meds finansials da las OGD u da las OTReg, sa basa sin la strategia da la regiun turistica ed includa ulteriurs basegns communal. Il supplement n'è betg suttemess ad ina limitaziun.

Previsa è er la pussaivladad d'introducir ina reducziun sin la taxa turistica simpla. Empè d'in supplement, dal qual resultan dapli meds finansials per las organisaziuns turisticas e per las vischnancas, duain las vischnancas survegnir la pussaivladad da reducir ils retgavs spetgads or da la taxa turistica. Sche vischnancas d'ina regiun turistica – ensemen cun l'organisaziun turistica ch'ellas han tschernì – vegnan a la conclusiun ch'ils retgavs, ils quals vegnan generads da la taxa turistica simpla sajan memia auts, èsi pussaivel da reducir la taxa turistica simpla. Per fixar la reducziun resguardan las vischnancas las decisziuns regionalas.

Ultra da quai pon las vischnancas prevair ina reducziun individuala sin la taxa turistica simpla, sche la vischnanca correspudenta posseda ulteriurs instruments da finanziaziun sco p.ex. contribuziuns communalas ordinarias u taglias sin immobiglias. Ma ina tala reducziun è mo admissa, sche la differenza che resulta da la reducziun vegn cumpensada en il medem import. Il supplement n'è betg suttemess ad ina limitaziun. Las vischnancas pon schizunt desister dal tuttafatg d'incassar ina taxa turistica sin lur territori, sch'ellas pon procurar ils meds finansials necessaris per il svilup turistic coordinà regionalmain e per il marketing turistic or da meds finansials communal.

Sche las incumbensas tranter ina vischnanca ed ina tscherta organisaziun turistica na vegnan betg coordinadas resp. sch'en la regiun turistica respectiva na datti nagina organisaziun turistica, dastga la vischnanca salvar mo 60 pertschient dal retgav net or da la taxa turistica simpla. Davart l'utilisaziun dals 40 pertschient restants dal retgav net decida la

regenza. En questa decisiun po ella resguardar situaziuns spezialas. En il senn d'ina furnaziun da destinaziuns per l'entir chantun sco er per rinforzar la coordinaziun regionala vegn pia francada la creaziun da structures competitivas en la lescha. Sch'ina vischnanca na resguarda betg il basegn da meds finanzials ch'è vegnì fixà entaifer ina regiun turistica per calcular il supplement communal u la reducziun communal, po questa vischnanca medemamain salvar mo 60 pertschient dal retgav net or da la taxa turistica.

Execuziun tras las vischnancas. L'execuziun da las taxas turisticas vegn fatga da las vischnancas che fixeschan er il supplement necessari u la reducziun necessaria. Ils custs d'execuziun pon vegnir cuvrids cun il retgav da la taxa turistica. Las vischnancas n'han pia nagins custs supplementars da quai. Mintga vischnanca procura per in'execuziun effizienta e professionala da la taxa turistica. Uschia è pussaivlas er soluziuns intercomunales sco alianzas da taglia u delegaziun ad in'atra vischnanca. Tenor la lescha davart las taxas turisticas po la vischnanca adattar la tariffa per las interpresas d'alloschament sin basa da circumstanzas spezialas (p.ex. purschidas dad "all inclusive"). Ulteriuras reducziuns èn pussaivlas en cas specifics.

Meds finanzials chantunals per promover il turissem. Sco menziunà qua survart vegni desisti da la noziun da regiun che ha la funcziun d'ina furnitura da prestaziuns preliminaras. Ma la pussaivladad che organisaziuns turisticas pon dumandar – supplementarmain al retgav or da la taxa turistica – anc in sustegn chantunal per projects surregionals, vegn dentant persequitada vinavant. En la lescha per il svilup economic duai vegnir recepida ina formulaziun correspondententa che serva a financiar projects da marketing surregionals pli gronds. Las organisaziuns turisticas pon far propostas al chantun. Per onn duain star a disposiziun 4 milliuns francs per tals projects. Cun quest engaschament finanziel tegna il chantun quint da las pretensiuns, tenor las qualas il chantun stuess – il mument ch'el introducescha la taxa turistica – prevair ulteriurs meds finanzials or da las finanzas publicas che giessan a favur dal turissem. Davart la dimensiun dals meds finanzials che stattan effectivamain a disposiziun decida il cussegl grond en il rom dal preventiv annual.

Introducziun per il schaner 2014 cun in termin transitoric da dus onns. Igl è previs da lavurar cun la nova finanziaziun a partir da l'onn 2014 e da l'applitgar per l'emprima giada per la perioda dal 1. da schaner fin ils 31 da december 2014. Per garantir ina midada senza incaps dal sistem da la taxa da cura e da la taxa per promover il turissem al sistem nov èsi necessari d'applitgar disposiziuns transitoricas. Questas disposiziuns transitoricas prevesan che las vischnancas ston cumenzar ad incassar ina taxa turistica il pli tard suenter dus onns. Per quest termin vegnan abolidas las leschas communalas davart il turissem.

Midas en cumparegliaziun cun la missiva 1/2011-2012

En cumparegliaziun cun la missiva 1/2011-2012 è vegnids examinads ed adattads intgins puncts centrals. Uschia è vegnidas simplifitgadas en la lescha las formulaziuns davart la liberaziun da pajar la taxa e davart il niz dal turissem. A medem temp è vegnida engrondida la libertad d'agir per vischnancas entaifer regiuns turisticas, en moda che las vischnancas pon decider, sch'ellas vulan desister d'incassar ina taxa turistica. Ina restricziun da la reducziun ad ina taxa turistica simpla è medemamain vegnida laschada crudar. Ils meds finansials necessaris per il marketing turistic e per il svilup turistic ston dentant vegnir cumpensads cun auters meds finansials.

Plinavant è vegnidas elavuradas er las tariffas per las interpresas d'alloschament. D'ina vart vegni desistì da nov da distinguer las tariffas tranter ils hotels da 4 e da 5 stailas. Da l'autra vart è vegnida mitigiada la differenza tranter las trais classas da confort restantas da la hotellaria. A medem temp è vegnidas examinadas – ultra da la tariffa da l'hotellaria – er las tariffas per l'utilisaziun professiunala d'abitaziuns da vacanzas e per las ulteriuras categorias d'alloschament. La tariffa da las personas che dovràn sezzas lur abitaziun è vegnida augmentada grazia ad ina differenza in pau pli gronda tranter las regiuns turisticas levamain per las classas da taxa I e II sco er reducida per las classas da taxa IV fin VI. Novas formulaziuns davart products da turissem locals sco purschidas dad "all inclusive" u cartas da giasts, davart pussaivladads da reducir las tariffas en connex cun tscherts manaschis d'hotellaria sco er davart las disposiziuns transitoricas cumpletteschan, en la lescha davart las taxas turisticas, las adattaziuns ch'èn vegnidas pretendidas da la cumissiun per economia e taxas.

Ulteriuras infurmaziuns

- **Documents tar la missiva**
 - www.gr.ch
 - Instituziuns
 - Parlament
 - Missivas
 - Missivas 2011-2012 (carnet nr.13/2011-2012)

- **Documents tar la refurma dal turissem grischun**
 - www.awt.gr.ch
 - Temas/projects
 - Refurma dal turissem grischun

- **Calculatur online da la taxa turistica**
 - www.tourismusabgabe.ch

Uffizi per economia e turissem
Grabenstrasse 1
7001 Cuir
tel. 081 257 23 42
tourismus@awt.gr.ch